

Звернення Всеукраїнської екологічної ліги

щодо неприпустимості скасування Програми формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 р.

Кабінет Міністрів України доручив Міністерству екології та природних ресурсів підготувати та подати на розгляд проект Закону України «Про визнання таким, що втратив чинність Закон України від 21 вересня 2000 року №1989-III “Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 роки”».

Загальнодержавна програма формування національної екологічної мережі на 2000–2015 роки (далі – Програма) є єдиною державною цільовою програмою, яка дозволяє фінансувати (в основному з Державного фонду охорони навколишнього природного середовища) природоохоронні заходи, спрямовані на збереження живої природи України, збереження біо- та ландшафтного різноманіття, створення нових територій і об’єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення та формування національної екомережі. Скасування Програми унеможливить ведення кадастрів тваринного і рослинного світу, ведення і видання Червоної і Зеленої книг України, у т.ч. збереження і відтворення видів занесених до Червоної книги України.

Україна задекларувала вступ до Європейського Союзу як один із стратегічних напрямків розвитку держави. Але варто зазначити, що однією з умов вступу до ЄС країни-кандидата є наявність природно-заповідного фонду на рівні не менше ніж 10 % від загальної площі країни. Зараз цей показник в нашій державі складає біля 6 %.

Через це пріоритетність напряму зі збереження біо- та ландшафтного різноманіття, формування екомережі визначена Законом України від 21.12.2010 № 2818-VI «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року».

У грудні 2010 року Генеральна Асамблея ООН, у т.ч. і Україна, визначила наступне десятиріччя – десятиріччям збереження біорізноманіття. Експерти цієї організації вже офіційно заявили, що через діяльність людини на планеті відбувається глобальне вимирання видів, яке планета не знала з часів вимирання динозаврів. Отже, екомережа будь-якої держави з її природоохоронними територіями є скарбницею та генофондом планетарного значення. І кожна нація та держава відповідна перед людством, нинішніми та майбутніми поколіннями, за той природний спадок, який в силу історичних обставин опинився на її території. Отже, весь український народ, а в особливості керівні органи держави, несуть пряму відповідальність за цей спадок. Українська екомережа є складовою частиною глобальної системи збереження біологічного різноманіття (на зразок Європейської екомережі «Натура-2000») і скасування Програми призведе до незворотних негативних наслідків для України, як країни, яка є непослідовною у виконанні рішення Генеральної асамблеї ООН, в схвалюванні якої брала участь.

Програма забезпечує виконання міжнародних зобов’язань України – більше 20 конвенцій ООН та багатосторонніх договорів, стороною яких є Україна, у т.ч. глобальних конвенцій:

- Конвенції ООН про біорізноманіття (збереження, стале використання біорізноманіття, розподіл вигід від використання генетичних ресурсів);
- Карпатської конвенції (сталій розвиток, збереження лісів та біорізноманіття);
- Бернської конвенції (про збереження місць існування, заповідання територій);
- Боннської конвенції (про мігруючі види);

Постановою Верховної Ради України від 13 травня 2011 року № 3358-VI «Про Основні напрями бюджетної політики на 2012 рік», «Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі на 2000–2015 роки» включено до

переліку державних цільових програм, які передбачається фінансувати у 2012 році у рамках пріоритетних напрямів.

У 2011 році розпочато впровадження заходів за бюджетною програмою Державного фонду охорони навколишнього природного середовища КПКВ 2401270 «Комплексна реалізація екологічної політики, здійснення природоохоронних заходів», підставою для яких є Програма, на загальну суму 4336,5 тис. грн. Очевидно, що це не настільки значна сума, щоб жертвувати однією з небагатьох стратегічних програм яка достатньо успішно виконувалася (за час існування програми площа природоохоронних територій в державі виросла в 1,5 рази).

У зв'язку з вищезазначеним, наголошуємо, що прийняття Постанови про скасування Закону України від 21 вересня 2000 року №1989-III «Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки», матиме негативний вплив на стан довкілля, вкрай негативно позначиться на збереженні біорізноманіття, завдасть непоправної шкоди іміджу України в очах міжнародної спільноти.

Громадські екологічні організації та прості громадяни стурбовані практикою останнього року, яка фактично усуває природоохоронне відомство від розгляду і візування більшості нормативно-правових актів, які стосуються довкілля. Прикладів безліч, а саме, підготовка Законів України: «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» (№ 8454 від 08.07.2011 р.), «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо приведення у відповідність із Кодексом України про надра» (№ 3573-VI від 05.07.2011 р.), «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення відповідальності та вдосконалення державного регулювання у сфері містобудівної діяльності» (№ 8597 від 31.05.2011 р.).

Проект Постанови Кабінету Міністрів України від 22.06.2011 № 704 «Про скорочення кількості та укрупнення державних цільових програм» також не узгоджувався з Міністерством екології та природних ресурсів України, це призводить до згортання екологічної складової в структурі національної політики, порушує екологічні права громадян, загрожує довкіллю та екологічній безпеці держави.